

t niet ge-
n zou óók
venen zijn.
n van Ds
tot open-
ne en ana-

De Brum-
ardam was
velke door
md. Op 5
de kerke-
personen,
maker be-
te laten,
a het Pro-
in Amster-
verleenen
naar de
andsverga-
ij de rond-
ijn, dat het
Woord aan

zoo om en
in stond te
1917 in de
le o.a.:
le gelooven.
nkrijk Gods
rgeving en
nschap van
'zichtbare
organiseerd,
oid. En de
rijk te ver-
als ze haar
iet Godsrijk

ip van men-
en fellende
n in hunne
delingen en
behoort tot
dat uit den

dagen over
„Geldersche

en optreden
an Christus,
t.
us roept de
Woords hou-
leid aan den

nde persoon
— maar de
it berust bij
ter optreedt.
m toe te zien

de gemeente,
gemeente
nd.
kerkelijk
g van Ds

en, mag ik
ja eigen-
volstrekt. Zij
rijzigt. Alleen
Gods gebod
n ander niet

Ds N. door
formiteit
scheiding
Gerefor-
igen aard

een Gere-
inig blijkt
t Koning-
rk."

„De Heraut“:
ormeerde pre-
ravenhage om
e nemen voor
in heel onze

m" standpunt
meedoen aan
g onlangs te
emengd gezeld-
ding gegeven;
s zijn optreden
iet den indruk
iem gesproken
or onze Gere-
ver gedreven
na toe geleid,
ad Dr Cramer
liberale Pers
ooral het feit,
rt drie Gezang-

verzen liet zingen en slechts één Psalmvers, toont, volgens haar, hoe men ook in de Gereformeerde Kerken van eenzijdigheid en bekrompenheid verlost wenschte te worden.

Onzerzijds kan natuurlijk niet anders dan deze daad betreurd worden. Waar in 's-Gravenhage een Gereformeerde Kerk is, kan een Gereformeerd Predikant niet tegenover den Kerkedienst, door dezen Gereformeerden kerkeraad georganiseerd, optreden, zonder daarmee een slag in het aangezicht aan dezen kerkeraad te geven. En als een predikant openlijk in een predikdienst van de Hervormde Kerk kan optreden, dan is er geen enkele reden meer, waarom ook de gemeenten niet naar de predication in de Hervormde Kerk zouden gaan."

Ds Rullmann lichte zijn hart in dien tijd in de volgende expectatie:

"Er is in de vacatie een nieuw werkwoord ontstaan, dat luidt „netelenbossen“. Men vervoegt het in alle tijden, in alle personen, in enkel- en meervoud: ik, jij, hij, wij, gij, zij.

Een gereformeerd jongeling, die in de kerkbode zag, dat „zijn“ domine niet „op“ was, zei: „ik ga netelenbossen“, en woonde nu een godsdienst-oefening bij in één der kathedralen van zijn stad, waar een bekend redenaar preekte. Verweet hem daarna een kennis: „gij hebt genetelenbost“, dan antwoordde hij eenvoudig: „Mijn gaan daarheen droeg een uitzonderingskarakter. En als uitzondering kan goed zijn, wat als regel afkeuring zou verdienen“.

N.C.S.V.-gereformeerden, die 's Zondagsmorgens op de Nunspeetsche hei ontwaakten, hadden geen lust om per fiets even naar de Gereformeerde Kerk van Nunspeet te trappen, nu er in de tent toch ook godsdienst-oefening was, nog wel onder leiding van een gereformeerden domine, en in een echte N.C.S.V.-stemming netelenbossen zij naar hartelust."

Later moest Ds Netelenbos geschorst worden in zijn ambt en is als een vergeten Herv. predikant in een afgelegen dorpje gestorven.

Er zijn thans gereformeerde domine's, ze heeten o.a. J. Verkuy, J. Blauw en R. C. Harder, die eveneens in Hervormde of andere „diensten“ voorgaan.

Verkuy preekt in Batavia „om en om“ met zijn Protestantische collega's.

Van Blauw lezen we in de „Omroepgids“ van de N.C.R.V. van 10 Januari j.l.:

„I.K.O.R. (!!!) 7.00 n.m. Hilversum I: Oecumenische Dienst uit de Hervormde Kapel te Hilversum (V.). Onderwerp: „Evangelië en onze verantwoordelijkheid over zee“. Sprekers: Ds J. Blauw, secretaris van de Zendingsraad, Mr S. C. Graaf van Randwijk, vice-voorzitter van de Zendingsraad."

En van Harder lezen we in dezelfde krant van 17 Januari:

„I.K.O.R. (!!!) 5.00 Oecumenische Jeugddienst uit de Ned. Herv. Kerk te Eindhoven. Deze dienst is voorbereid in samenwerking met de Oecumenische Jeugd- raad. Voorgangers: Ds Harder en Ds P. Fagel. Onderwerp: „Wij waren in Oslo“."

Van dit alles zeggen de gereformeerde kerkelijke vergaderingen en de gereformeerde „kopstukken“ thans niets meer. En heel veel gereformeerden vinden dit erg mooi!

We beleven het waarschijnlijk nog wel, dat „de Gereformeerde Kerken“ verdwenen zullen zijn. Want principiëel zijn ze — althans volgens de Schriftuurlijke woorden van wijlen Ds Kunst en Prof. Kuyper — reeds ondergegaan in de Hervormde Kerk of een andere „oecumenische kerk“ zonder adres.

O mijn God, erbarm U, erbarm U over Uw arme, schuldige volk!

C. V.

PROF. NAUTA — MR VONKENBERG.

Een collega zond me „Gereformeerd Weekblad“, waarin prof. Nauta schreef een artikel, waarin mijn naam een paar maal genoemd wordt. Prof. Nauta, die in een persoonlijk schrijven het een vriendelijkheid vond, dat ik hem „De Reformatie“ zond, had de vriendelijkheid niet mij het „Gereformeerd Weekblad“ te zenden.

Het goede voorbeeld van „De Reformatie“ vond geen navolging.

In dat weekblad staat een artikel (ik zal niet meer zeggen artikeltje) van prof. N.: „Merkwaardige instemming“.

Wat ben ik geschrokken! Instemming betuigd met een artikel, dat tot opschrift had: „Het kerkverband een wezenlijk element voor het bestaan eener Gereformeerde kerk“.

En eenige regelen later word ik vereenzelvigd met „De Reformatie“, als prof. N. schrijft: „Het spreekt van zelf, dat wij met de onverwachte instemming van „De Reformatie“ onze winst doen“.

Of „De Reformatie“ die vereenzelviging een eer zal vinden, betwijfel ik zeer.

Ik meen, dat prof. N. van mijn schrijven in „De Reformatie“ niets begrepen heeft of doet alsof hij het niet begrepen heeft en zich op deze wijze een machtige medestander meent te maken van „De Reformatie“.

Naar mijn oordeel heeft prof. N. heelemaal niet aangetoond, dat het kerkverband tot het wezen eener kerk behoort en dus dat zonder kerkverband een kerk niet kan bestaan.

Hij heeft aangetoond, dat het kerkverband behoort tot het welwezen eener kerk, maar dat behoefde niet aangetoond te worden, voor zijn kring niet en voor den onzen niet.

Wij hebben dat wel laten zien door zoo spoedig mogelijk een voorloopige Synode te houden.

Wat hij echter wel heeft aangetoond, is dit, dat Voetius accentueert de vrijwilligheid van het toetreden eener kerk tot het verband, waaruit volgt de vrijheid (niet als willekeur op te vatten) van uittrading. Ook Kuyper oordeelde, zoo vertelde hij ons, en zelfs geeft hij als zijn eigen oordeel, „dat het plicht is met het kerkverband te breken, als dat kerkverband welbewust ontrouw is geworden aan Schrift en Belijdenis“.

Prof. Nauta oordeelt in het Weekblad: „bij procedures te kunnen volstaan met een eenvoudige verwijzing naar de uitspraken in de eigen bladen van diezelfde kerken“.

Wee, wee mij, nu ben ik oorzaak, dat wij voortaan alle processen verliezen.

En toch heb ik nog vertroosting gevonden: ik geef het artikel van prof. Nauta in „Gereformeerd theologisch tijdschrift“ in handen van onzen advocaat en — dan winnen we vast. En misschien zal onze advocaat er dan ook nog op wijzen, hoe de professor zichzelf tegenspreekt, als hij schrijft in genoemd Weekblad, dat zijn opvatting door ons collegialistisch is genoemd.

En ten laatste: Had ik geschreven, dat prof. Nauta gestreden had tegen denkbeeldige vijanden en een ander blad „dat hij zich had bezig gehouden met het intrappen van een open deur, dan komt hij nu vertellen, dat dergelijke beschouwingen voorkomen in de pleitnota's, die door één der advocaten van de Gereformeerde Kerk (onderh. art. 31 K.O.) bij den rechter ingediend worden“.

Wie mag die advocaat toch wel zijn? Ik weet het. Prof. Nauta is zoo vriendelijk geweest het mij te schrijven. 't Is — mr Vonkenberg, en prof. Nauta „moet dus aannemen, dat hij daarin toch weergeeft het gevoel, dat in Uw kerken leeft, al kan ik niet beoordeelen, of dit allen zijn dan wel een klein gedeelte“.

Een zeer lichtvaardige conclusie; mr Vonkenberg behoort tot dezelfde kerken als prof. Nauta. Maar heeft mr Vonkenberg op deze wijze voor ons gepleit?

Naar het advies van prof. Nauta heb ik aan mr Vonkenberg gevraagd zijn pleitnota in de zaak Giesendam-Neder Hardinxveld. Mr Vonkenberg is zoo welwillend geweest mij die pleitnota te zenden.

Wat vond ik daarin niet? Wat vond ik daarin wel?

Ik vond niet dat het kerkverband een zaak is van louter bijkomstigen aard, iets wat eventueel zonder bezwaar gemist zou kunnen worden; dat een kerk willekeurig het eene oogmerk toetreden en het andere oogenblik er zich weer aan onttrekken kan, zonder door die daad den eenen keer rijker en den anderen keer armer te worden. Het doet er eigenlijk weinig toe of een kerk deel van het kerkverband uitmaakt, ja, dan neen.

Ik vond wel een goed gedocumenteerd betoog over het recht en de zelfstandigheid der plaatselijke kerk en den aard van het kerkverband.

Ik blijf dat strijdartikel een vechten tegen windmolens vinden of het open deur intrappen.

H. MEULINK.

P.S. Wil, redactie, nogmaals een voorbeeld geven en aan prof. Nauta een nummer van „De Reformatie“ zenden.

[We vertrouwen, dat onze administratie wel zoo vriendelijk zal zijn. Overigens: dr Nauta doet in kerkelijke procedures, die hij doorzetten wil, niet veel anders dan zich tegenspreken. Dat is ook door ons blad, en vroeger door de brochures uit de jaren 1944/5 met de stukken aangetoond. Is hij dan zoo dom? Welneen — alleen maar handelt hij in de door ons genoemde gevallen wereldsch: hij bepaalt eerst (mede) het doel en laat zich dan vinden voor het zoeken van argumenten. Wordt dan onder den druk der feiten hetzij de doelstelling veranderd, hetzij de argumentatie bewezen onhoudbaar te zijn, welnu — een nieuwe argumentatiereeks kan geproduceerd worden. Maar zich geblameerd voelen, ho maar. Het beschermend cordon blijft wel voorhanden. — Redactie.]

JUBILEUM-ALMANAK f. Q. I. 1947-'48.

Aangezien er nog exemplaren van dezen buitengewoon Almanak voorradig zijn, willen we nogmaals Uw aandacht hierop vestigen. U kent den inhoud en U zult natuurlijk dit boekwerk over het levenswerk van prof. dr S. Greijdanus in Uw bezit willen hebben. Daarom wordt de gelegenheid tot bestellen nog opengesteld tot aan 20 Februari. De prijs is vastgesteld op f 9.00. We zijn dan ook dadelijk aan de verzending toe. Het Glronummer is: 105162, ten name van het Studentencorps F. Q. I., Broederweg 15, Kampen. En het adres van bestelling is: M. van Dooren, IJsselkade 22, Kampen, Almanak-Administrateur.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

EEN CONGRES.

Zoals allen, die dit stuk lezen, wel bekend zal zijn, werd verleden jaar een conferentie te Utrecht gehouden, waarin de politieke roeping van de gereformeerde christenen in onzen tijd werd besproken.

Een resultaat van deze conferentie was o.a. de instelling van een werkecomité, dat zich als opdracht zag toegewezen het bestudeeren van de huidige politieke situatie en strijd bij het licht van het Woord des HEEREN en dus in gebondenheid aan en aan de hand van de belijdenis van de gereformeerde kerken.

Dat het hiertoe komen moest en komen zou heeft niemand verwonderd.

We staan immers allen voor het feit, dat éénzijdig de afval en tengevolge daarvan de verwarring onder het christenvolk hand over hand toeneemt en anderzijds onze hemelsche Vader het licht van Zijn Woord, speciaal ten opzichte van Zijn Kerk, haar aard en haar functie, met groote kracht laat schijnen en velen van Zijn kinderen sterker den greep van Zijn Woord in hun leven ervaren dan ooit te voren.

Tengevolge daarvan werd het duizenden en duizenden duidelijk, al konden zij niet precies formuleren waar de schoen wrong, dat het met het ootmoedig wandelen met God in politiek, wetenschap, sociaal leven, enz. in allerlei opzicht niet in orde was. Telkens stultten zij op redeneeringen en gedragingen, waarvan zij met de fijngevoeligheid van het aan de Schrift gebonden en uit de Schrift levende geloof met pijn en vrees moesten erkennen, dat ze niet naar den wil des Heeren waren, omdat ze niet beheerscht werden door de wet en den stijl van het koninkrijk Gods.

Er is onder de gereformeerden, die zich werkelijk aan de Schrift binden, een merkwaardige, als van zelf gegroeide eenstemmigheid over het feit van deze afdwalingen. Wel is er eenig verschil omtrent de vraag wat wij in gehoorzaamheid aan God hier en nu als eerste taak hebben te verrichten. Maar dat verschil is bij de eenstemmigheid in de visie op wat niet goed is, op wat verwoestend werkt — en bij de eveneens openbaar wordende eenstemmigheid ten aanzien van de fundamentele Schriftuurlijke waarheden, die ons in ons leven en onzen strijd in kerk, politiek, sociale worsteling, enz. moeten beheerschen, van weinig betekenissen.

In deze situatie moet wel het verlangen opkomen om zich gezamenlijk te bezinnen op vragen als: Wat gebeurt er eigenlijk in het politieke, sociale, wetenschappelijke leven? Hoe staat het met het onderwijs? Waar schuilt de oorzaak van de beangstigende verslapping en toenemende krachteloosheid van ons christenvolk in den afval onzer dagen? Waarin hebben wij Gods Woord verlaten of krachteloos gemaakt? Wat moet 's Heeren volk als profetisch getuigenis ten opzichte van dit velerlei leven opheffen? Waarin moeten we ons bekeeren? Wat kan gedaan worden, opdat ons volk weer gegrepen worde door het Woord des Heeren?

Natuurlijk heeft in dit alles de kerk een eerste en centrale roeping en taak. Maar daarnaast is er ook plaats voor een onderlinge, broederlijke bespreking, waarin openhartig de verschillende inzichten ter onderlinge overweging en toetsing te berde worden gebracht.

Geleid door deze overwegingen werd daarom op de in Utrecht gehouden conferentie aanstonds besloten, indien mogelijk, een grondig voorbereid congres te houden van gereformeerden, die zich alleen aan de klassieke gereformeerde belijdenisschriften binden en zich vrijmaakten van alle hiërarchie en waarop speciaal de roeping van de gereformeerde christenen ten opzichte van de politieke taak en strijd zou worden onderzocht en belicht.

Dat christenen de volledige vrijheid-in-Christus en zelfs de roeping hebben om ten allen tijde zich in kleiner of grooter verband over deze vragen te beraden, was voor ons geen punt van geschil of zelfs maar van discussie.

Het comité hoopte het in uitzicht gestelde congres reeds eerder te kunnen samenroepen dan nu het geval zal zijn. Maar de voorbereiding daarvan vraagt altijd meer tijd dan men verwacht. En wanneer een congres niet grondig wordt voorbereid, mislukt het.

Het comité heeft nu besloten het congres, zoo de HEERE wil, te doen houden van Dinsdagmiddag 30 Maart, des middags te één uur, tot Donderdagmiddag 1 April, uiterlijk één uur en wel te Amersfoort.

Op dit congres zullen vier belangrijke kwesties besproken worden en wel:

- 1e. Kerk en Koninkrijk Gods, in te leiden door Prof. Dr S. Greijdanus;
- 2e. De Gemeene Gratie, door Prof. Dr K. Schilder;
- 3e. Art. 36 der Nederlandsche Geloofsbelijdenis, door Ds Joh. Francke;
- 4e. Souvereiniteit in eigen kring, door Mr Dr J. Meulink.